

prof. dr hab. Zbigniew Suchecki OFMConv.
Papieski Uniwersytet „Antonianum” w Rzymie
Katedra Prawa Kanonicznego

Rzym, 23-03-2022

Papieski Wydział Teologiczny „Seraphicum” w Rzymie
Via del Serafico 1
00142 Roma

RECENZJA

rozprawy doktorskiej z prawa kanonicznego:

„Przestępstwa przeciwko wierze zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary studium prawno-historyczne, Warszawa 2021, s. 208, napisanej przez ks. magistra lic. Pawła Badury na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, pod kierunkiem o. dr hab. Dariusza Borka, prof. ucz. UKSW

1. PREZENTACJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Recenzowana rozprawa doktorska to systematyczna analiza przestępstw przeciwko wierze zastrzeżonych Kongregacji Nauki Wiary. Autor przez sam wybór tematu wnosi osobisty wkład, poprzez dogłębne badania oparte na materiałach źródłowych, dotyczących zagadnienia *Przestępstw przeciwko wierze zastrzeżonych Kongregacji Nauki Wiary*.

Rozprawa doktorska stanowi cenny wkład w polskiej literaturze kanonistycznej oraz światowej. Jest to pierwsze, nowatorskie opracowanie monograficzne w języku polskim, w którym zostały ukazane Przestępstwa przeciwko wierze zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary w świetle obowiązującego prawa kanonicznego i praktyki Stolicy Apostolskiej.

Praca doktorska nie nasuwa merytorycznych wątpliwości lub zastrzeżeń, ponieważ Autor od strony naukowej dociera do odpowiedzi na każde postawione przez siebie zagadnienie. Bogate i uzasadnione wnioski mogą być dodatkowo przedmiotem dyskusji i dalszych,

bardziej pogłębionych analiz, prowadzonych przez samego Autora w jego badaniach naukowych.

Na specjalną uwagę zasługuje jasno określony cel pracy doktorskiej: Przepięstwa przeciwko wierze zastrzeżone dla Kongregacji Nauki Wiary. Autor podejmuje aktualne i pogłębione problemy badawcze o dużej wartości praktycznej z zakresu kościelnego prawa karnego.

Analiza zebranego materiału źródłowego dotyczy Przepięstwa przeciwko wierze zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary.

Rozprawa doktorska obejmuje cenny obszar badawczy poprzez wnikliwą analizę źródeł dotyczących Przepięstwa przeciwko wierze zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary.

Praca doktorska oparta w większości na materiale źródłowym i najnowszej literaturze światowej świadczy o dojrzałości naukowej doktoranta.

W obszernym wstępie do rozprawy doktorskiej, Doktorant wskazał cel prowadzonych badań, który odpowiada tytułowi rozprawy doktorskiej.

2. ROZPRAWA DOKTORSKA

Recenzowana rozprawa doktorska liczy 208 stron i obejmuje pięć rozdziałów. Materiał badawczy opiera się szczególnie na materiale źródłowym, co stanowi w pracy badawczej cenny owoc wieloletnich badań naukowych, poprzez zastosowanie następujących metod: krytyki źródeł, dogmatyczno-prawną, historycznej z elementami analityczno-krytyczną. Doktorant swoje wielokierunkowe badania potraktował kompetentnie wykorzystując liczny materiał źródłowy oraz bogatą literaturę przedmiotu.

Praca doktorska została podzielona na pięć rozdziałów. Układ pracy jest przejrzysty. Język rozprawy jest jasny, logiczny i spójny. Poszczególne wypowiedzi są dogłębnie i starannie udokumentowane.

W ramach niniejszej rozprawy jasno została ukazana problematyka dotycząca Przepisów przeciwko wierze zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary. Doktorant w pogłębianiu zagadnienia ukazuje drugorzędny cel pracy polegający na ocenie tychże norm prawa kanonicznego i opracowaniu wniosków *de lege ferenda* w tej tematyce.

Ocena pracy doktorskiej jest bardzo pozytywna, zarówno sama rozprawa posiada liczne i istotne walory naukowe i merytoryczne oraz wskazanie aktualnego stanu wiedzy.

Biorąc pod uwagę wnikliwą analizę problematyki badawczej, będącej przedmiotem recenzowanej rozprawy doktorskiej, a także sumienność analiz naukowych i niezależność wniosków, należy zauważyć, że rozprawa doktorska stanowi wkład w rozwój nauki prawa kanonicznego, jest bardzo interesującym i potrzebnym studium w j. polskim z prawa kanonicznego z praktycznymi komentarzami oraz użytecznymi propozycjami odnowionego prawa karnego promulgowanego 8 grudnia 2021.

W literaturze kanonistycznej zagadnienie nie doczekało się całościowego opracowania w języku polskim. Doktorant odnosząc się do najważniejszych opracowań wykorzystanych w pracy, dokonał własnej, cennej kwerendy źródeł. Na uwagę i uznanie zasługuje fakt, że Autor przeprowadzając liczne kwerendy, podjął się nie tylko całościowego opracowania tematu w przeważającej części opartej na najnowszej literaturze oraz na źródłach prawa.

Zagadnienie przestępstw przeciwko wierze zastrzeżonych Kongregacji Nauki Wiary było podejmowane w licznych artykułach oraz dyskusjach teologiczno-prawnych przez naukowców w różnych krajach. Wcześniejsze publikacje zagraniczne posiadały liczne braki w całościowym ukazaniu zagadnienia. Wyniki badań naukowych kanonistów włoskich na polu prawa karnego, stały się podstawą do pogłębionej analizy zagadnienia dokonanego

przez teologów i prawników. Uzyskane wyniki badań do dziś stanowią najpełniejszy obraz kanonicznego prawa karnego. Na forum teologicznym były prowadzone badania we Włoszech, Francji, Stanach Zjednoczonych oraz w Polsce.

Pierwszego całościowego opracowania zagadnienia obowiązujących, aktualnych norm kanonicznego prawa karnego ze szczególnym odniesieniem do przestępstw przeciwko wierze zastrzeżonych Kongregacji Nauki Wiary dokonał Velasio Kard. de Paolis.

Na polu naukowym w dociekaniach nad prawem karnym autor wyszczególnił cel swoich badań naukowych wskazując na różnice w teologicznym i kanonicznym

Doktorant wskazał cel podjęcia na nowo całościowego opracowania zagadnienia przestępstw przeciwko wierze zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary.

Nie można pominąć faktu, że doktorant jasno wskazał temat badawczy, który nie doczekał się jak dotąd na gruncie prawa kanonicznego w Polsce monograficznego opracowania. Jest to całościowe, kompletne, kompetentne, rzetelne opracowanie przestępstw przeciwko wierze zastrzeżonych dla Kongregacji Nauki Wiary.

Ustawy KPK/83, liczne dokumenty promulgowane przez Stolicę Apostolską po 1983 r. oraz wybrane wytyczne biskupów diecezjalnych i Konferencji Episkopatów zostały wzbogacone przez bogatą literaturę zagadnienia.

Zebrany materiał źródłowy został dogłębnie opracowany w pracy doktorskiej.

W pierwszym rozdziale „Geneza, kompetencje i organizacja Kongregacji Nauki Wiary”, doktorant przedstawia Genezę, kompetencje oraz organizację Kongregacji Nauki Wiary. Jasno określa fundament doktrynalny, powstanie i rozwój Inkwizycji Rzymskiej oraz Kongregacji Świętego Oficjum po reorganizacji w 1908 roku. Ustanowienie Kongregacji Nauki Wiary wg. Konstytucji *Pastor bonus*.

W drugim rozdziale Autor porusza zagadnienie grzechów i przestępstw przeciw wierze w Ustawodawstwie Kościelnym. Ich analiza pozwoliła na wyodrębnienie propozycji bogatej

literatur według której Autor poddaje analizie praktyki stosowane przez Stolicę Apostolską omawiając związek pojęcia przestępstwa z pojęciem grzechu.

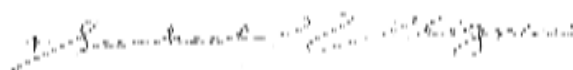
W trzecim rozdziale Autor opisuje bardzo dokładnie Uprawnienia Kongregacji Świętego oficjum według instrukcji *Crimen sollicitationis*.

Analiza ustaw Prawa Kanonicznego została wzbogacona poprzez odwołanie się do opinii licznych autorów cytowanych przez doktoranta.

W rozdziale czwartym Autor omawia zagadnienie uprawnień Kongregacji Nauki Wiary według motu proprio *Sacramentorum Sanctitatis Tutela*. Precyzyjnie określa genezę i znaczenie przestępstw zastrzeżonych Kongregacji Nauki Wiary. Korpus pracy doktorskiej kończy zakończenie. Jest to merytoryczne i systemowe a jednocześnie bardzo wartościowe oraz syntetyczne podsumowanie badań przeprowadzonych przez Doktoranta.

3. OCENA KOŃCOWA

Uwzględniając Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o *stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz. U. z 2003 r. Nr 65, poz. 595; z 2005 r. Nr 164, poz. 1365; z 2010 r. Nr 96, poz. 620. Nr 182. poz. 1228; z 2011 r. Nr 84, poz. 455), stwierdza, ks. mgr. Lic. Paweł Badura takie kryteria spełnia, co stanowi jego znaczący wkład w rozwój prawa kanonicznego oraz wykazuje jego aktywność naukową, a tym samym spełnia ustawowe kryteria. Na tej podstawie wnoszę wniosek do Rady Wydziału Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego o kontynuowanie rozpoczętego przewodu doktorskiego.

Rzym, 24 marca 2022 r.